

Patientdatalagen och dataintrång

Allmänläkardagar
8/16 oktober 2024

Florim Delijaj, chefläkare Patientsäkerhetsenheten

Anna Klippmark, regionjurist Patientsäkerhetsenheten

Patientdatalagen (PDL) 2008:355

Regler för behandling av patientuppgifter i hälso- och sjukvården finns i PDL

Inre sekretess

- Bara den som behöver uppgifterna i sitt arbete inom hälso- och sjukvården får ta del av patientuppgifter – dvs. har **vårdrelation** eller av **annat skäl** behöver uppgifterna för sitt arbete
- Lagen ställer krav på behörighetstilldelning och kontroll av åtkomst till patientuppgifter (loggkontroller)

Dataintrång

Definition: Någon olovligen berett sig tillgång till uppgifter i informationssystem.

Ökat antal ärenden under året

- Närstående/Släkt
- Kollegor
- Grannar
- Bekanta
- Lämnat kortet – ngn annan

- Orsaker
 - Slarv med inloggning och SITHS-kort
 - Okänd rutin
 - 1177 loggar

”Delta i vården av patienten”

Exempel när någon deltar i vården av patienten

- Patientbesök, träffar patienten personligen, fysiskt/digitalt slutenvård/öppenvård
- Blir konsulterad av en kollega
- Deltar i multiprofessionell rond
- Rådgivning/förfrågan via telefon/e-tjänster
- Tar emot en remiss rörande patienten
- Utfärdande av recept
- Administration rörande patientens besök ex reception

”av annat skäl behöver uppgifterna för sitt arbete i hälso- och sjukvården”

- att upprätta dokumentation som behövs i och för vården av patienter
- administration som rör patienter och som syftar till att ge vård i enskilda fall,
- att upprätta annan dokumentation som följer av lag, förordning eller annan författning,
- att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten,
- administration, planering, uppföljning, utvärdering och tillsyn av verksamheten,
- att framställa statistik om hälso- och sjukvården.
- Den som behöver ta del av patientuppgifter för något av dessa skäl behöver inte ha deltagit i patientens vård.
- Det räcker att medarbetaren behöver uppgifterna för något av dessa tillåtna skäl och har till uppgift att utföra sådana arbetsuppgifter. Ska tydligt dokumenteras i arbetsbeskrivning eller personligt uppdrag

Ej tillåtet

- Att i andra fall än vad som nämnts tidigare gå in i en journal
- Att läsa sin egen eller närståendes patientjournal
- Forskning ej tillåtet med direktåtkomst om man inte har en vårdrelation

Eget ansvar

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter HSLF-FS 2016:40 ska hälso- och sjukvårdspersonalen ansvara för att:

1. Personliga lösenord och hjälpmedel inte kan bli tillgängliga för obehöriga
2. Låsa datorn eller logga ut när den inte används
- 3 Endast ta del av patientuppgifter när det behövs för vården av patienten eller för det egna arbetet

Vad händer vid misstänkt dataintrång?

- Första genomgång – direkt förklaras - ok?
- Chef och HR-specialist samtal medarbetare
- Avstängning under utredning
 - Överlägga med facklig organisation
 - Genomföra avstängning
- Sakkunniggrupp rådgivande och likvärdig hantering - utsedd av HSD
- Utredning
 - inkl bl a loggkontroller
- Polisanmälan och anmälan till IMY
- Synergi
- Kontakt patient
- Beroende på vad utredning visar
 - Ingen åtgärd återgång i tjänst
 - Skriftlig varning (ej vid dom)
 - Uppsägning personliga skäl (omplacering)
 - Avsked

Regionens styrande dokument och e-utbildning

Anvisning avseende åtgärder vid dataintrång, *RS-LED22-0377-1*

Rutin - Rätt att ta del av dokumenterade uppgifter i patientjournal, *RS-LED22-4237*

E-utbildning i kompetensportalen informationssäkerhet

Sekretess - Hälso- och sjukvård, manual för hälso- och sjukvårdens verksamheter i Region Sörmland, *23-811*